OMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(91) 83 def.

Brussel, 26 maart 1991

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de toekenning van financiële bijstand op middellange termijn aan Hongarije

---

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

Verzoek om extra financiële steun

In de afgelopen twee jaar heeft Hongarije aanzienlijke vorderingen gemaakt met de uitvoering van een veelomvattend aanpassings- en hervormingsprogramma dat tot doel heeft de centraal geleide economie te vervangen door een op marktmechanismen gebaseerde economie.

In maart 1990 stemde het Internationale Monetaire Fonds in met een twaalfmaands bijstandskrediet ter ondersteuning van dit programma. Daarop aansluitend besloot de Europese Gemeenschap Hongarije een betalingsbalanslening op middellange termijn van 870 miljoen ecu toe te kennen. Het eerste gedeelte van deze lening werd in april 1990 uitgekeerd en het tweede in februari 1991. In 1990 hebben een aantal leden van de Groep van 24 (G-24) toezeggingen gedaan voor extra financiële steun, met inbegrip van een door Japan medegefinancierde Wereldbanklening van 200 miljoen USD en faciliteiten van Duitsland en de Bank voor Internationale Betalingen voor kort krediet en overbruggingsleningen.

Ondanks bemoedigende vorderingen met de aanpassingen en hervormingen in 1990 is de financiële situatie van Hongarije in 1991 nog kwetsbaar. In dit jaar zal het land geconfronteerd worden met een aantal grote externe schokken, met inbegrip van de hervorming van de in- en uitvoerprijzen in het COMECON-gebied, het gedeeltelijk wegvallen van de handelsbetrekkingen met andere COMECON-landen en het effect van de Golfcrisis. Dientengevolge zal naar verwachting de financieringsbehoefte aanzienlijk toenemen.

Om te voorzien in de stijging van zijn financieringsbehoefte heeft Hongarije verdere bijstand van het IMF gevraagd in de vorm van een "Extended Fund Arrangement" (EFF) en toegang via de olieparagraaf tot de "Compensatory and Contingency Financing Facility" van het fonds. Op dit laatste punt werd in januari 1991 overeenstemming bereikt en het EFF werd door het College van Bewindvoerders van het fonds goedgekeurd op 20 februari 1991.

Tenzij de netto particuliere kapitaalstromen naar Hongarije aanzienlijk toenemen, zal de bijstand van het fonds echter onvoldoende zijn om te voorzien in de financieringsbehoeften. Ofschoon directe investeringen en leningen op de kapitaalmarkt in 1990 sterk toenamen en in 1991 verder zullen stijgen is het, gezien de bestaande verplichtingen van Hongarije aan handelsbanken, moeilijk te verwachten dat de bankleningen aanmerkelijk zullen toenemen. Als hulp bij de dekking van de totale financieringsbehoefte en om in staat te zijn te blijven voldoen aan zijn externe verplichtingen heeft Hongarije dan ook een verzoek ingediend om aanvullende financiële bijstand van de Gemeenschap en de Groep van 24. De behoefte aan deze bijstand werd beoordeeld door de diensten van de Commissie, in nauwe samenwerking met de staf van het IMF, en wordt geschat op ongeveer 500 miljoen USD.

Door de Ecofin-Raad werd op 28 januari in beginsel ingestemd met de deelneming van de Gemeenschap tot een bedrag van 50 % (250 miljoen USD) van de door G-24 aan Hongarije toe te kennen financieringen. Op deze basis is de Commissie besprekingen aangegaan met niet-EEG-landen van G-24 en andere derde landen met het doel het totale bedrag bijeen te brengen. Enkele niet-EEG-leden van G-24 hebben reeds vaste toezeggingen gedaan; de meeste andere hebben blijk gegeven van een positieve houding ten opzichte van deelneming aan de steunregeling, maar zijn nog niet in staat verplichtingen aan te gaan. Verwacht wordt dat zij in de komende weken definitieve toezeggingen zullen doen.

Het Hongaarse hervormingsproces

In september 1990 heeft de regering haar "Economisch Programma voor Nationale Vernieuwing" bekendgemaakt. In dit programma worden de grote lijnen uiteengezet van de economische en bestuurlijke hervormingen op middellange termijn; dit programma wordt thans uitgevoerd.

In het bijzonder wordt de discipline op belastinggebied verscherpt en worden nieuwe belastingvoorschriften ingevoerd. De belastinggrondslag en het belastingtarief werden gewijzigd in het kader van het sedert medio 1990 gevoerde gewijzigde begrotingsbeleid ten einde te voldoen aan de vereisten die voortvloeien uit de vorig jaar met het IMF gesloten regeling. De door de regering voor 1991 voorgestelde begroting houdt een tekort in ten belope van 1,5 % van het BBP, tegenover een vermoedelijke uitkomst van 0,7 % van het BBP in 1990. Om dit doel te bereiken zal de regering de subsidies verlagen en de overheidsoverdrachten voor toerisme, regionale ontwikkeling en sociale organisaties verminderen. Een bewakingssysteem dat dient om de ontwikkelingen op het gebied van de openbare ontvangsten en uitgaven beter te kunnen beheersen zal in 1991 in werking treden.

Met ingang van januari 1991 zullen de prijzen van consumptiegoederen bijna voor 90 % volledig vrij zijn, tegenover 80 % in januari 1990. Het geld- en kredietbeleid zal strak blijven ten einde de potentiële inflatoire consequenties van de prijshervorming te beperken.

Nadere maatregelen om te komen tot volledige convertibiliteit van de forint worden overwogen (in de praktijk is de forint reeds voor de meeste commerciële transacties vrijwel convertibel). Een herstructurering van de internationale valutamand waaraan de forint is gekoppeld wordt overwogen ten einde beter rekening te houden met de toenemende betekenis van Europese valuta's in de internationale transacties van Hongarije.

Hongarije handhaaft nog enige restricties op de buitenlandse handel. Voor de invoer van sommige goederen zijn nog gecombineerde invoer-/valutavergunningen nodig. De beschikbaarheid van vreemde valuta's voor diensten en overdrachten is eveneens beperkt; als doel voor 1991 werd onlangs een liberalisatietranche van 87 % in het kader van het economisch driejarenprogramma goedgekeurd.

De hervorming van het bankwezen zal in 1991 voortgang vinden. Aan ongeveer 30 nieuwe handelsbanken werd tot dusver vergunning verleend. Ook werd aan enkele buitenlandse banken toegestaan joint ventures aan te gaan in Hongarije. Een wetsontwerp over de nieuwe functie van de Nationale Bank van Hongarije als een autonoom lichaam dat uitsluitend verantwoording verschuldigd is aan het Parlement wordt thans behandeld en kan in 1991 worden aangenomen.

Het programma van privatisering werd met betrekking tot 20 grote staatsondernemingen in 1990 voltooid. Aan het eind van het jaar werd een aanvang gemaakt met een tweede fase van het programma betreffende nog eens 20 middelgrote staatsondernemingen, terwijl er plannen bestaan om in 1991 in vijf programma's nog 100 andere ondernemingen met een geschatte boekwaarde van ongeveer 100 miljard forint te privatiseren. Daarnaast wordt gewerkt aan een programma tot overdracht van de eigendom van een groot aantal detailhandels- en dienstenbedrijven. Het privatiseringsprogramma wordt beheerd door het Agentschap voor Staatseigendom, dat tot doel heeft het aandeel van de openbare sector in de economie te verminderen tot 40 % in 1995, tegen thans 85 %.

Bovendien zijn ongeveer 5.000 nieuwe joint ventures tot stand gebracht, waarvan vele geheel in eigendom van niet-ingezetenen zijn. Te zamen vertegenwoordigen zij een kapitaal van ongeveer 1 miljard USD. Voor niet-ingezetenen gelden stimulansen, waaronder het recht op volledige repatriëring van winsten.

<u>De behoefte aan extra financiële steun</u>

Ondanks een verwachte verdere stijging van de uitvoer naar de westelijke markten zal de lopende rekening waarschijnlijk in 1991 sterk verslechteren als gevolg van de bovengenoemde uitzonderlijke combinatie van negatieve schokken. De meest recente schattingen van het IMF houden een (geconsolideerd) tekort op de lopende rekening in van 1.200 miljoen USD in 1991. Bij deze schatting is rekening gehouden met maatregelen in het kader van het overheidsbeleid die tot doel hebben ongeveer de helft van het betalingsbalanseffect van de nieuwe schokken te compenseren, onder handhaving van de reeds in 1990 verwezenlijkte aanpassing.

Hongarije heeft ook nog steeds te kampen met een grote schuldenlast en een omvangrijke behoefte aan herfinanciering. Voor 1991 belopen de verschuldigde aflossingen 2,4 miljard USD en, rekening houdend met de vorming van een minimum aan deviezenreserves en de noodzaak tot verhoging van de exportkredieten van Hongarije, bedragen de totale bruto financieringsbehoeften voor 1991 4,3 miljard USD.

Verondersteld wordt dat de leningen aan Hongarije uit particuliere bron (1,5 miljard USD) voornamelijk zullen bestaan uit leningen die worden opgenomen op de kapitaalmarkten, die naar verwachting een belangrijkere bron van nieuw krediet zullen blijven vormen dan de handelsbanken. De reeds aangegane leningen uit openbare bronnen omvatten het tweede gedeelte van de begin 1990 goedgekeurde lening op middellange termijn van de Gemeenschap (dat in februari 1991 wordt uitgekeerd), een structurele aanpassingslening van de Wereldbank, de medefinanciering van de Wereldbank door Japan en een projectlening van de Europese Investeringsbank. Ook de directe investeringen zullen naar verwachting enigszins toenemen. Daarnaast wordt verondersteld dat Hongarije een deel van zijn uitstaande vorderingen op de Sovjet-Unie (misschien wel 200 miljoen USD), die voortvloeien uit in de afgelopen jaren geaccumuleerde overschotten aan overdraagbare roebels, kan aanwenden als betaling voor de invoer van olie en grondstoffen.

Daar de bijstand van het IMF aan Hongarije in 1991 naar verwachting ongeveer 1,4 miljard USD zal bedragen (ongeveer 300 miljoen in het kader van de "Compensatory and Contingency Facility" en ongeveer 1,1 miljard in het kader van een nieuw driejaars Extended Fund Arrangement, dat door het College van Bewindvoerders op 20 februari 1991 werd goedgekeurd), bedraagt het nog met nieuwe leningen uit openbare bronnen te financieren gedeelte ongeveer 500 miljoen USD (zie onderstaande tabel).

Hongarije : Externe financieringsbehoefte in 1991
(ramingen in miljoen USD)

Tekort op de lopende rekening	- 1.200
Schuldaflossing	- 2.400
Vorming van reserves (- = stijging)	- 700
I. Totale bruto financieringsbehoefte	- 4.300
Leningen uit particuliere bron	+ 1.500
Reeds aangegane leningen uit openbare bron	+ 900
IMF-faciliteiten	+ 1.400
II. Totale toestroming van kapitaal	+ 3.800
III. Nog te financieren bedrag (I + II)	- 500

De Commissie is, gezien de belangrijke mate van aanpassing die in 1990 reeds is verwezenlijkt en de verdere aanpassingen die Hongarije nastreeft in het kader van het nieuwe beleidsprogramma, van mening dat elke verdere vermindering van de invoer die nodig zou zijn om de financieringsbehoefte te dekken in geval van uitblijven van steun van de Gemeenschap en G-24 de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen die ten grondslag liggen aan de hervormingsmaatregelen van de regering ernstig in gevaar zou brengen.

Deze verdere en aanvullende financiële bijstand in 1991 van de Commissie en de Groep van 24 is specifiek bestemd om Hongarije te helpen in 1991 het hoofd te bieden aan het negatieve effect op zijn betalingsbalans van een aantal uitzonderlijke externe schokken die nog slechts enkele maanden geleden nauwelijks te voorzien waren. In dit opzicht heeft deze lening, die de aard en de vorm van een lening ter ondersteuning van de betalingsbalans heeft, een ander karakter dan de vorige, door de Commissie begin 1990 goedgekeurde lening, die bestemd was om de moeilijkheden in verband met de structurele aanpassing van de Hongaarse economie te overwinnen. Derhalve dient ervan uit te worden gegaan dat deze twee vormen van financiële steun elkaar aanvullen en niet onderling verwisselbaar zijn.

Voornaamste kenmerken van de lening

De Commissie stelt voor dat de Gemeenschap aan Hongarije voor 1991 een nieuwe lening op middellange termijn toekent voor een maximumbedrag van 180 miljoen ecu ten einde het land te helpen het hoofd te bieden aan een aantal externe schokken waarmede geen rekening werd gehouden toen de Gemeenschap in het begin van 1990 een lening op middellange termijn van 870 miljoen ecu goedkeurde.

De lening die de Commissie voorstelt zou in nauw verband gebracht moeten worden met de "Extended Financing Facility Arrangement" van het IMF en in twee gedeelten moeten worden uitgekeerd, het eerste gedeelte na goedkeuring van het IMF Arrangement en het tweede - dat in het derde of vierde kwartaal van het jaar zou worden uitgekeerd - nadat is voldaan aan een aantal ontwikkelingscriteria waarover zal worden overlegd met de Hongaarse regering en waarover het Monetair Comité zal worden geraadpleegd.

De Gemeenschap zal de middelen op de markt opnemen met de garantie van de Gemeenschapsbegroting; Hongarije zal dan vervolgens van de Gemeenschap lenen. De opgenomen leningen en de verstrekte leningen zullen volledig op elkaar aansluiten en geen commerciële risico's voor de Gemeenschap met zich brengen.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de toekenning van financiële bijstand op middellange termijn aan Hongarije

---

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 235,

Gezien het voorstel van de Commissie(1), ingediend na overleg met het Monetair Comité,

Gezien het advies van het Europese Parlement(2),

Overwegende dat Hongarije fundamentele politieke en economische hervormingen uitvoert en heeft besloten zijn economie naar een marktmodel in te richten;

Overwegende dat de bedoelde hervormingen reeds met financiële steun van de Gemeenschap worden doorgevoerd, dat zij het wederzijdse vertrouwen zullen versterken en Hongarije nader tot de Gemeenschap zullen brengen;

Overwegende dat Hongarije en de Gemeenschap onderhandelingen hebben aangevangen over het sluiten van Europa-overeenkomsten tot totstandbrenging van een associatie-relatie;

Overwegende dat de Raad bij Besluit 90/83/EEG(3) heeft besloten Hongarije voor een bedrag van ten hoogste 870 miljoen ecu een lening op middellange termijn te verstrekken ten einde dit land in staat te stellen de moeilijkheden die zich bij de structurele aanpassing van zijn economie voordoen, te overwinnen;

Overwegende dat Hongarije, evenals andere Midden- en Oosteuropese landen, als gevolg van de veranderingen in de internationale context, thans echter het hoofd moet bieden aan nieuwe externe schokken die zijn financiële stabiliteit in gevaar kunnen brengen en zijn betalingsbalans ernstig kunnen doen verslechteren;

Overwegende dat de Hongaarse autoriteiten het Internationale Monetaire Fonds (IMF), de Groep van 24 (G-24) en de Europese Gemeenschap om financiële bijstand hebben verzocht; dat, naast het geschatte bedrag van de door het IMF, de Wereldbank en officiële bilaterale crediteuren te verstrekken financieringen, in 1991 ter voorkoming van een verdere erosie van de reservepositie van Hongarije en van een sterkere beperking van de invoer, die de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen die ten grondslag liggen aan de door de regering ondernomen hervormingen, ernstig in gevaar zou kunnen brengen nog een bedrag van ongeveer 360 miljoen ecu zou moeten worden gedekt;

---

(1)
(2)
(3)

Overwegende dat de Commissie als coördinator van de bijstand van de Groep van 24 industrielanden de landen van deze groep en andere derde landen heeft verzocht aan Hongarije financiële bijstand op middellange termijn te verstrekken als een passende maatregel om de betalingsbalans van Hongarije te ondersteunen en de reservepositie van dat land te versterken;

Overwegende dat de lening door de Commissie dient te worden beheerd;

Overwegende het Verdrag, afgezien van artikel 235, niet voorziet in bevoegdheden voor aanneming van dit besluit,

BESLUIT :

Artikel 1

1. De Gemeenschap verstrekt Hongarije een lening op middellange termijn voor een hoofdsom van ten hoogste 180 miljoen ecu en met een gemiddelde looptijd van ten hoogste zeven jaar ten einde voor een houdbare betalingsbalanssituatie zorg te dragen en de reservepositie te versterken.

2. Daartoe wordt de Commissie gemachtigd namens de Europese Economische Gemeenschap de nodige middelen op te nemen die in de vorm van een lening Hongarije ter beschikking worden gesteld.

3. Deze lening wordt in nauw overleg met het Monetair Comité door de Commissie beheerd op een wijze die in overeenstemming is met tussen het IMF en Hongarije te sluiten overeenkomsten.

Artikel 2

1. De Commissie wordt gemachtigd, na overleg met het Monetair Comité, met de Hongaarse autoriteiten over de voorwaarden van de lening te onderhandelen. Deze voorwaarden moeten in overeenstemming zijn met de in artikel 1, lid 3, bedoelde overeenkomst en met de door G-24 te treffen regelingen.

2. De Commissie onderzoekt op gezette tijden, in samenwerking met het Monetair Comité en in nauwe coördinatie met G-24 en het IMF, of het economisch beleid in Hongarije met de doelstellingen van deze lening in overeenstemming is en of aan de daaraan verbonden voorwaarden wordt voldaan.

Artikel 3

1. De lening wordt Hongarije in twee tranches ter beschikking gesteld. De eerste tranche wordt uitgekeerd zodra tussen Hongarije en het IMF een "Extended Arrangement" is gesloten en de tweede tranche na een periode van ten minste twee kwartalen nadien met inachtneming van het bepaalde in artikel 2, lid 2.

2. De middelen worden aan de Nationale Bank van Hongarije betaald.

Artikel 4

1. De in artikel 1 bedoelde transacties tot het aangaan en het verstrekken van leningen worden met dezelfde valutadatum afgesloten en mogen voor de Gemeenschap geen looptijdtransformatie, wisselkoers- of renterisico, noch enig ander commercieel risico met zich brengen.

2. De Commissie neemt, indien Hongarije dat verlangt, de nodige maatregelen om in de leningvoorwaarden een beding inzake vervroegde aflossing op te nemen en deze toe te passen.

3. De Commissie kan op verzoek van Hongarije en indien de omstandigheden een verbetering van de rente op de verstrekte leningen mogelijk maken, haar oorspronkelijk opgenomen leningen geheel of gedeeltelijk herfinancieren of de desbetreffende financiële voorwaarden herstructureren. De herfinancieringen of herstructureringen geschieden onder de in lid 1 gestelde voorwaarden en mogen niet leiden tot een verlenging van de gemiddelde looptijd van de betrokken opgenomen leningen, noch tot een verhoging van het op de dag van deze herfinancieringen of herstructureringen, tegen de lopende wisselkoers omgerekende, nog af te lossen bedrag.

4. Alle kosten die de Gemeenschap bij het sluiten en uitvoeren van de in dit besluit bedoelde transacties maakt komen ten laste van Hongarije.

5. Het Monetair Comité wordt ten minste éénmaal per jaar van de ontwikkelingen met betrekking tot de in de leden 2 en 3 bedoelde verrichtingen in kennis gesteld.

Artikel 5

De Commissie brengt ten minste éénmaal per jaar aan het Europese Parlement en aan de Raad over de uitvoering van dit besluit verslag uit, welk verslag een evaluatie omvat.

Gedaan te Brussel, op

Voor de Raad,
De voorzitter

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. Betrokken begrotingslijn

Artikel (BO-2102), leninggarantie voor steun aan Hongarije (op te nemen door middel van een gewijzigde en/of aanvullende begroting).

2. Referenties (rechtsgrond)

Artikel 235 van het Verdrag

3. Indeling van de uitgaven

Verplicht

4. Omschrijving en motivering van de maatregel

a) Omschrijving van de maatregel

Toekenning van een garantie van de Gemeenschap voor een lening aan Hongarije ter verzekering van een houdbare betalingsbalanspositie en ter versterking van de reservepositie van het land.

b) Motivering van de maatregel

- De G24 en de Raad van de EEG hebben ingestemd met het beginsel, naar aanleiding van een verzoek van Hongarije, bijstand te verlenen.

- De begrotingsplaats dient om over een begrotingsstructuur te beschikken voor de garantie die door de Europese Gemeenschap wordt geboden als dekking voor een aan Hongarije verstrekte lening.

5. Aard van de uitgaven en methode van berekening

a) Aard van de uitgaven

Garantie voor een lening aan Hongarije

b) Methode van berekening

Een vermelding "p.m." wordt voorgesteld aangezien het bedrag en het tijdstip van een eventueel beroep op deze begrotingsplaats niet voorzien kunnen worden en omdat verwacht wordt dat van deze begrotingsgarantie geen gebruik zal worden gemaakt.

6. Effect van de maatregel op de beleidskredieten

Uitsluitend in het geval van een daadwerkelijk beroep op de garantie

7. Financiering van de beleidsuitgaven

- Opvoering van een krediet op de begrotingslijn door overschrijving, wederaanwending van terugbetaalde bedragen (artikel 27, lid 3, van het Financieel Reglement van 1977), of door middel van een gewijzigde en/of aanvullende begroting.

- Ten einde aan haar verplichtingen te voldoen kan de Commissie voorlopig de aflossingen en rentebetalingen financieren met eigen kasmiddelen. In dat geval is artikel 12 van de Verordening nr. 1522/89 (EEG/Euratom) van de Raad van 29 mei 1989 van toepassing.

ISSN 0254-1513

COM(91) 83 def.

DOCUMENTEN

NL **11**

Catalogusnummer : CB-CO-91-139-NL-C
ISBN 92-77-70968-5

VERKOOPPRIJS	tot 30 blz.: 3,50 ECU	per 10 blz. meer: 1,25 ECU

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg